

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:				Felelős szerkesztő:	Laptulajdonos:	A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czímzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.
Egy negyedévre	1 frt	Egészévre	4 frt	ZÁDORY KÁROLY.	FIGULI ANTAL.	
Félévre	2 „	Egyes szám ára	10 kr			

A béke.

Az országos és nagyfontosságú események tárgyilagosa ismertetése, nem esik kívül e lap feladata körén. Politikával nem foglalkozunk, pártállást nem foglalunk se jobbra, se balra; de a lefolyt hét eseményei oly mélyrehatók, hogy azok ignorálásával vétenénk hírlapírói s olvasó közönségünk iránti kötelességünk ellen, azon hazafias kötelesség ellen, mely tevékenységünknek céltudatos irányát megszabta és kijelöli.

Ha ujat, ha ismeretlent nem közlünk is, de oly tényt reprodukálunk, mely az egész nemzet érzületét örömmel tölti el.

A hónapok, a félénél hosszabb idő óta dúlt ádáz pártviszály megszűnt. Ritka kabinetet fogadott még az ország tanácsa, törvényhozó-testülete s az egész nemzet lelkesedése oly osztatlan örömmel, mint az új kormányt. Még azokat is az új kormány iránti bizalom tölti el, a kik vallott elveik-

nél fogva is ellenfelei a kiegyezési alapon álló miniszteriumnak.

De nem is volt még magyar kormány, mely ezen szavakkal léphetett volna a nemzet törvényes képviselője, a nemzet színe elé: a békét hozom, a béke alapján állok. A ki aggodalommal látta gazdasági érdekeink veszedelmét, fejlődésünk megakadását s alkotmányunk háttérbe szorítását, az megérti ezen szavak horderejét, igazi jelentőségét. Parlamenti viszonyaink úgy össze voltak bonyolulva, hogy a kibontakozás szinte lehetetlennek látszott. A ki, mint az óhajtott béke végrehajtója, a kibontakozás okmányával kezében a nemzet elélepett, az méltán számíthatott a nemzet ujjongó üdvözlésére.

A mult hibái helyrehozhatók, az alkotmány folytonosságában beállott hiány, szakadás — elsimítható.

Reménynyel tekintünk a jövő elé. Táplálja reményünket Széll Kálmán miniszterelnök ama kijelentése is, hogy a törvény,

jog és igazság lesz működésének vezéresillaga.

Ez az ígélet megragadta a nemzet lelkét s bizik annak megtestesülésében. Ezért áll a nemzet a kormány oldala mellé, ezért támogatják a pártok az új kabinetet s vele együtt küzdenek mindaddig, a míg a törvény, jog és igazság fegyvere nem győzött s az ország fejlődése, alkotmánya s önállósága a kellő garanciákkal körülbástyázva ninesen.

Igy gondolkozik, eként érez az egész nemzet az új éraban.

Hogy az új éraban s mielőbb megszűnjék Petrosényben is a törvényen kívüli állapot, az immár elodázhatlan közohaj. A mi szűkebb hazánk, a mi otthonunk, a község közéletében a közviszonyok betegsége szintén szanálásra vár. Nem az átalakulás idézett elő rázkodást, hiszen a különvált Livazény már régen berendezte községi háztartását, organizálta adminisztrációját s a törvény korlátai között közve-

PETROSÉNY és VIDÉKE TÁRCZÁJA.

Lenézik . . .

Lenézik a szegénységem . . .

Tudtam is én, hogy az szegyen?

Csak hadd nézzék, ha úgy tetszik,
Nem vádolok érte senkit.

Annak, hogy én szegény vagyok,
Oka csakis magam vagyok.

Olyan volt a természetem,
Hogy a ragyont nem kerestem.

Mig a tavaszt járogattam,
Levegőben szántogattam,

S hittem, mint a dalos madár:
Eltart engem is egy határ.

Jékey Aladár.

Jégverés után.

Jégverte, bús, halott határon

A kálvária útját járom.

S száz tönkrement remény felett:

Csak hallgatók, csak könnyezek.

Mellettem, a kék égen valahol,

Egy kis pacsirta hangosan dalol.

E pusztulás — tán nem öré? —

Mihtha nem is érintené! . . .

* * *

— S eszembe jut, hazám, sok dalnokod.

Előnt a gyász, tengernyi a bajod.

S mi a miről dalogtatunk:

Saját apró-cseprő bajunk!

Szabolcska Mihály.

Az örvény szélén.

Irta: Bucsy Ákos.

Szeles Endre sokáig kurizált Szász Emának, míg végre megkérte kezét. A rövid idő múlva megtartott esküvő után azonnal utrakelve, bejárták Velenczét, Rómát s mikor hazakertültek

esendes otthonukba, változatlan érzelmekkel kezdtek meg a rendes, munkás életet. Mikor a napi teendők elvégzése után idejüket egymásnak szentelték, mindkettőjüket az igazi boldogság és öröm töltötte el.

Boldog házasságnak lehetett az övéket nevezni. Életük derült egét nem zavarta a félreértés legkisebb fellege sem.

A mit Endre akart, azt Emma sohasem ellenezte, s mit esetleg a férj nem szeretett, arról felesége könnyen lemondott.

Sokáig tartott ez a boldog állapot s talán örökké így lett volna, ha a második évben egy kellemetlen incidens elő nem adja magát.

Endre ugyanis feleségének bejelentette, hogy az estét nem fogja otthon tölteni, mert barátainak megígérte, hogy felkeresi őket.

Ez a nyilatkozat volt a békés egyetértés egén az első villám.

Emma rövid gondolkodás után arra a meggyőződésre jutott hogy Endre eljárása nagyon kifogásolható. Eddig ilyet sohasem tett. Ha valamit akart, előbb vele megbeszélte.

Most pedig? Határozott szándékát úgy adja elő, hogy azon változtatni nem lehet. Pedig neki más tervei lennének.

Látszott arcán, hogy nagyon kevés hiányzik a sírásra fakadásig. De összeszedte

títi az állami és törvényhatósági kormányzatot s ellátja a belgazgatást.

Petrosény előnyösebb helyzetben volt, mert rendelkezett a helyzetkövetelményeinek kielégítésére képesített műszerekkel s megvolt az anyagi kvalifikációja is és ennek dacára évek és évek óta vajdunk a nagyközségi szervezet létrehozása. Meg van a közakarát minden hivatott tényezőben és az óhajtott céltól még mindig annyira vagyunk, a mennyire évek előtt voltunk.

Ez közállapotunk sorvasztó betegsége s már annyira idült, hogy csak radikális kúrától várhatunk orvoslást.

A törvény oly szabatosan körvonalozza a nagyközséggé alakulás körüli eljárást, hogy három—négy hónap alatt — miként számtalan példa igazolja —, a szervezkedés befejezhető.

Nem kutatjuk ezuttal a bosszantó és káros huza-vona okát, de a közohajt tolmácsoljuk annak kijelentésével, hogy ideje volna már, ha Petrosényben is megszűntetnék a törvényen kívüli állapot.

Nincsen itten pártviszály, kemény harcokban nem mérkőznek ellenfelek, érdekellentétek nem lépnek előtérbe. Miért tesped, miért sorvad hát a közélet, s a minden fórumon elhatározott, sőt elrendelt szervezkedés, miért nem vitetik keresztül?

Most, hogy a béke helyreállt az országban, most, hogy az egész nemzet osztatlan bizalmával támogatott hazafias kor-

mány intézi az állam ügyeit, nem mulaszthatjuk el az illetékes tényezők figyelmét felhívni a Petrosény és vidékének egyik legvitalisabb érdekét képező s a szervezkedéssel is sok tekintetben kapcsolatos fontos ügyre, a járásbíróság rendszeresítésének fontos kérdésére.

Több mint fél éve, hogy Petrosény község képviselőtestülete elhatározta, hogy az elfogadott memorandumot küldöttség vigye a magas kormányhoz. Hozzájárultak a Zsilvölgy községei s csatlakozásukat kijelentették. Semmi egyéb nem történt.

Igaz, hogy az országos politikai viszonyok indokolják a késedelmezést, de most már helyre állt a béke s reméljük hogy meg hozza a minket legközvetlenebbül érdeklő gyümölcsét, — a járásbíróságot is.

A célravezető lépések megtétele ami elengedhetlen feladatunk.

A költségvetést legközelebb tárgyalja az országgyűlés. Hogy a legközelebbi jövőben megvalósulhasson rég táplált reményünk, már azt megelőzőleg meg kell tenni a szükséges lépéseket.

Részünkről megtettük elengedhetlennek ismert kötelességünket.

UJDONSÁGOK.

— Az időjárás. A második tél is — úgy látszik — hamar véget ér. E hó 1-én enyhe légáramlat mellett előbb havazott, majd eső esett. A hó rohamosan olvad s ha így tart pár nap alatt teljesen eltűnik a völgy felületéről.

Kedvesem! Ha kifogása van az adjon Isten ellen, nem tehetek róla! A fogadj Istent pedig izlésére bízom.

Erre aztán kitört a teljes vihar. Zokogva borult a pamlagra s a távozni készülő Endre búcsuzását figyelemre se méltatá.

Endrénben is felébredt egy kevés dacz. Véve kalapját távozott s Emmát magára hagyta bújával.

Egy év telt el csendes egyet nem értésben. Mindkettőben a makacság oly magas fokra hágott, hogy egyik se akarta a békülésben a kezdő lépést meg tenni.

Emma arcvonásai a megelégedettség jól eső melegt teljesen nélkülözték.

Egy levelet ír.

„Kedves Aladár! Ő három napig nem lesz itthon. Régi vágya menjen teljesedésbe. Elhatározásom visszavonhatlan... magára bízom a boszuálló nemezis munkájának végrehajtását. Ma este 7 óra után várja a kert végén levő virágháznál... Emma.”

Ha jól utána gondolna, maga megijedne a végeztől, a hova az az út vezet, melyre reálépni szándékozik. De okos esze elhagyta. Lelkében megérlelődött az átkos eszme, hogy egy évi szenvedésért bosszút áll.

Boszuja keserves leend.

Odadobja magát Szentpáli Aladár karjaiba, ki úgy is mindig járt utána, sovároghva a legkisebb kegy nyilvánításáért.

Külömben is a havasoktól eltekintve ezen vidéken csak is a Zsilvölgyben van még — rohamosan olvadó — hó.

— XIII. Leo pápa, a keresztény katolikus világ feje, a vatikáni aggasztán betegágyban fekszik. A béke apostola, a jó pontifex maximus baja súlyos természetű, bár e perczben — a távirati tudósítások szerint, — a legkomolyabb aggodalomra nincsen ok. Midőn súlyos fájdalomtól elbágyasztva ágyba fektült, így szólott Angeli atyához: Emlékszik Guesdonné jóslatára, ki azt mondta, hogy nem sokára Faure halála után én is meg fogok halni? Ez a rossz sejtélem a 89 éves szent atya baját még inkább súlyosítja, ki egyébként nagy lelki nyugalommal viseli betegségét.

— Köszönet nyilvánítás. A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi miniszter köszönetét nyilvánította vármegyénk kir. tanfelügyelője útján a „Polgári Olvasókörnek,” Ullmann és társa, Pick-Braun Annuska k. a. Weisz testvérek és Huber Ferencz czukrásznak a petrosényi szegény tanulóknak számára állított karácsonyfa költségeihez való hozzájárulásukért s ezt megleghangú leiratban hozza a gondnokság útján az illetők tudomására.

— Báró Bánffy Dezső — főudvarmester. A király báró Bánffy Dezsőt kinevezte magyar királyi főudvarmesterévé. Ő Felsége alá írta a kinevező okmányt, mely vasárnap fog megjelenni a hivatalos lapban. Hétfőn teszi le Bánffy a hivatalos esküt, amelynél Széll Kálmán miniszterelnök fog asszisztálni. Báró Bánffy hívei körében a kinevezés ténye nagy örömet keltett, mert annak az újabb dokumentálását látják benne, hogy a felség mily kegyben tartja most is a volt miniszterelnököt. Igaz, hogy viszont ezek sajnálják, hogy most már, új méltóságánál fogva, a főrendiházba vonul s a zászlósrúti méltósággal befejezi aktív politikai pályáját. — A magyar királyi főudvarmesteri méltóság a magyar udvari rendtartás és közjog szerint az ugynevezett kisebb zászlósurak közé tartozik. A nagyobb zászlósurak: a nádor, amely méltóságot

magát. Ilyen gyöngeséget nem engedhetett meg. Nézetét azonban megmondja.

Helyes kedves Endre, hogy tervei estére oly szépek és határozottak.

Nem tudom, hogy ilyen önféjűleg is szokott cselekedni. Hanem, nem tesz semmit. A milyen az Isten adjon, olyan lesz ezután részemről a fogadj Isten.

Endre meglepetten állott felesége előtt. Kezdetben azt hitte, hogy csak tréfa az egész, de egy pillanat a kitörni akaró vihart visszatükröző arcra s tisztában volt azonnal magával.

Kérdőleg szolt feleségéhez:

De Emma ne legyen gyermek. Tudhatja, hogy a férjnek az otthon való édelgés mellett, néha-néha egy kis férfi társaság is jól esik. Aztán meg miféle nagy szentségtörést követtem el, hogy így elkeseredik? — Kis buba!

Emma azonban érezte, hogy most már nem szabad visszafordulnia a megkezdett útról, ha férjét itthon akarja tartani; belelovalva magát teljesen, hogy neki van igaza s Endre kezd egy új iránynak hódolni, a mit neki semmikép sem szabad megengedni.

Ingerült hangon válaszolt férje békéltető szavaira:

Mégis elmegy? — Jó! — De jegyezze meg magának. Ha maga így, én is így. Ezután tudni fogom, mit tegyek.

Endre egyik meglepetésből a másikba esett, kijött kissé békéltetéséből s hirtelen visszavágtá:

Hű rabszolgája, vigasztalója fog lenni s feledtetni vele ennek a szomorúságteljes életnek bajait, keserűségeit.

A jövőre nem gondol, azt hiszi eljárása helyes! És miért ne? férje máshol keres és úgy látszik kap is szórakozást.

A régi rajongó szerelem teljesen megszűnik. Pedig ő még mindig szereti. Ej dehogy! Gyűlöli. — Nem hiszi, hogy csalódhatik is. Miért lenne máskülönb, oly daczos? Miért nem kéri bocsánát a sértésért? Azt nem akarja belátni, hogy egyformán hibásak.

Nem és azért sem! Endre magára veszi, hogy idejuttatá.

Képzletben megalkotá magának a jövő boldogságát. — Ha tudná, hogy mi sors vár rá? — Mily keserű csalódás, mikor az ilyen viszony — mint rendesen — nem úgy üt ki, mint képzletben megalkotá. Midőn a férfi meg-unja játékszerét s eldobja magától!

Nem! Ilyenre Emma gondolni se akar. Minden jó leendő és úgy, a mint ő elgondolta. Bünhődjék Endre tetteért. De hogy ő esetleg hamarabb bünködhetik, azt kizártnak gondolá.

Bűnös eszméi folytatását a szoba leány berohanása zavarta meg.

Siessen nagyságos asszony! — Az urat meglőtték a vadászaton. Talán haldoklik már! — Most fektetik ágyba.

most már csak a híreből ismerjük, az ország-bíró, a horvát bán és a királyi főtárnokmester. Ezek után kineveztetésük sorrendje szerint következnek a kisebb zászlósurak: a főlovászmester, főpohárnok, főkamárás, főasztalnok, főajtónálló, főudvarmester, a magyar testőrség kapitánya, a Szent-István rend lovagjai, a királyi udvarnokok és a magyar nemes testőrség. Közülük a főudvarmester tagja a főrendiháznak, a magyar királyi udvartársnak vezetője, kinek a magyar korona minden államjogi eselekedeténél szerepe van.

— **Eljegyzés.** Weisz Samu, a Weisz testvérek petrosényi nagykereskedő cég beltagja eljegyezte Temesvárt, Tauber Henrik ottani nagykereskedő leányát Riza kisasszonyt. Gratulálunk.

— **A községi közgyűlésből.** Lapunk legutóbbi számában említettük, hogy vármegyénk alispánja s főszámvevője a községi közpénztári kezelést megvizsgálta. Az ügy természeténél fogva bővebb értesülést nem szerezhetünk. A járás főszolgabírája mult hó 26-án d. u. 4 órára rendkívüli közgyűlést hívott egybe s kihirdette a határozatot, melyszerint két községi tisztviselő ellen a vármegye alispánja által a fegyelmi vizsgálat elrendeltetett. A közgyűlésen csak nem az összes képviselők megjelentek s Andreics János képviselő indítványára, dr. Rosenberg Ignác és dr. Schulek Jenő közgyűlési tagok hozzászólása után a közgyűlés egyhangú határozatként kimondotta, hogy kívánságuk tartatáná s kéri a vizsgálatot az összes tisztviselőkre — már ezek érdekében is — kiterjesztetni. A részletek az ügy természeténél fogva ma még nem hozhatók nyilvánosságra, azt azonban örömmel megemlíthetjük, hogy megbízható értesülésünk szerint, sikkasztás, vagy egyéb bűnös visszaélés esete nem, — hanem rend és szabályellenesség forog fenn, mely a fegyelmi eljárás folyamatba tételét indokolja. A közpénztárnokai állásra egyhangulag Kendrey Gyula helyettesített, ki a benne helyezett bizalmat megköszönté s az ideiglenes helyettesítést elvállalta.

Tovább nem volt kinek mondja a szerencsétlenség megtörténtének részleteit.

Emma összerázkodott. Elfelejtett mindent. Terveit, levelét, a bosszu eszébe se jutott. Szaladt férje szobája felé.

Betaszítja az ajtót, szemben találja magát egy orvossal, ki int neki, hogy távozzék.

Csak fejével int, hogy nem!

De nem is térhetne vissza. Férje meglátja s magához inti.

Reptül az ajtótól férje ágyáig, s zokogva borul le mellé.

Férje halk, szagztatott hangon szólítja meg:

Emma! — földre — értesünk meg — szünik.

Én — érzem — meg — halok. Legyen az övé, legyen boldog . . . felejtsem.

E pár szó a nő szívében érzékeny hurokat pendített meg. Pár másodperc alatt végig villant agyában szerelmük édes emléke rövid boldogságuk, s feledé a közel múlt szenvedéseit.

Lelke borzasztó viharon ment keresztül. Rövid idő alatt mindent újra átért.

Eszébe jutott a levél s elborzadva csak pár szót tudott susogni: — Soha! soha!

— Az orvosok lelkiismeretes kezelése, Emma gondos ápolása megtartá Endrét az életnek.

Az Aladárnak írt levél — melyet Emma férjének megmutatott, lett talizmánjuk. Nem feledték soha, de azért nem is emlegették.

Ezzel a közgyűlés, — egyéb tárgya nem lévén, — véget ért.

— **Fillérestély.** Petrosényben, a Barcsay-féle vendéglő nagytérképén f. évi márczius hó 5-én este fél 8 órától kezdődőleg jótékonyezélra tánczezal egybekötve az alábbi érdekes műsorral fillérestélyt rendez a kör, melyre a kör tagjait és vendégeit tisztelettel meghívja a rendezőség. Műsor: 1. Qverture, „Költő és paraszt“ F. Suppétól, zongorán játszá: Kreffly Margit és Aranka k. a. 2. Romanze, Matys K.-tól, cellon és zongorán előadják: Bruckner Frigyes és Tonházi Jakab urak. 3. Verner bucsudala a Säekingeni trombitásból, előadják: Limbeck Győző és Bruckner Frigyes urak. 4. Kriegers-Traum, souvenir és Trieszt, ezterán játsza: Grezli Miczi k. a. 5. „Találkozunk, nem bucsuzom“, női duett zongora kísérettel, előadják: Zuleger Lina urnő, Nekula Anna k. a. és Bruckner Frigyes ur. 6. „Oh ezek a férfiak“, vig magánjelenet, írta Hosvai, előadja: Dombora Ilona k. a. 7. „Oh azok a nők“, vig magánjelenet, írta Hosvai, előadja: Buzás ur. 8. Valezertűzér, czimbálon játsza: Lengyel Zseni k. a. 9. Hegedű-kettős zongora kísérettel, előadják: Bruckner Frigyes, Pán János és Sandner J. urak. 10. „A pletyka“, felolvasás, írta és felolvassa: Seelenfreund Vilmos ur. 11. „A szélnyargalta tarnezőn“ Mendelsóhntól, női duett zongora kísérettel, előadják: Zuleger Lina urnő, Nekula Anna k. a. és Bruckner Frigyes ur. 12. Trio, Doppeltről, előadják: Pán J., Tonházi J., Sandner J. és Bruckner F. urak.

— **A „Petrosény és Vidéke Hítteliszóvet-kezet“** jövő vasárnap márcz. 12-én d. u. 5 órakor tartja évi rendes közgyűlését a szövetség helyiségében. A tárgyak fontosságából és az eddig megnyilatkozott érdeklődésből ítélve a közgyűlés igen látogatott lesz.

— **Temetkezési egyület** alakítása érdekében lapunk legutóbbi számában Joanovics János ipartestületi elnök meleg hangon s meggyőzően indokolt felhívást intézett Petrosény és vidéke érdeklőitjeihez. Arra utalással figyelemztetjük az érdeklődő közönséget, hogy a szervezkedés tárgyában ma, f. hó 5-én d. u. 3 órakor és nem, miként legutóbbi számunkban jeleztük 5 órakor értekezlet fog tartatni, melyen a szabályrendelet tervezet megvitattatik, szóval az alakulás iránti intézkedések fogantatásának.

— **A petrosényi gör. kel. templom építési alap javára** a Prokopp-féle vendéglőben mult hó 19-én rendezett táncvizigalom alkalmával felülfizettek: Szokol Miklós és Furca Josif 1—1 ft. Peck Mihály 80 kr. Szokol Dénes, Semarasi József, Pekkol Antal, Szabó Jeronimné, Bota Miklós, Neag Todor, Dolgos Miklós 50—50 kr.; Gerbert Frigyes, Jakoes József 30—30 kr.; Oravecz Adolf 25 kr.; Suchi Adolf, Kresco Péter 20—20 kr.; Hitner N. 15 kr.; Orvu Árpád, Vinezan Jon, Doinboi Józsi 10—10 kr., az összes bevétel 104 ft 1 kr., a kiadás 63 ft 19 kr., tiszta jövedelem 40 ft 82 kr., melynek fele a templom építési alap, fele az énekkar javára fordítottatik. A hitközség előjárósága köszönetet nyilvánít Szerb János tanító urnak az énekkar betanításáért s a közreműködő énekkarnak.

— **Hazafias ünnepély Déván.** A dévai ipartestület 1899. márczius hó 15-én hazafias ünnepélyt rendez a „Vigadó“ nagytérképén fél 11 órakor, a következő programmal: 1. „Himnusz“, éneklí a dévai iparos dalkör vegyeskara. 2. „Márczius 15-én“ Ábrányi Emiltől, szavalja Ujváry Jenő. 3. „Talpra magyar“, éneklí a dévai dalkör férfi-kara. 4. Emlébesztár, tartja Lenthe Gusztáv ügyvéd ur. 5. „Nemzeti zász-

lő“, előadja a dévai iparos dalkör vegyeskara. 6. „A ledölt szobor“, Petőfi Sándortól, szavalja Popovics Berta k. a. 7. „Kossuth nótá“ előadja a dévai dalkör vegyeskara. Ezt követi az ipartestület házi ünnepélye saját helyiségében délután 5 órakor. Közvacsora lesz, melyen hölgyek is szívesen láttatnak este 7 órakor a „Vigadó“ nagytérképén. A közvacsora alkalmával az első pohárköszöntőt a királyra Tajtsik Ferencz ip. test. elnök tartja meg.

— **Esküvő.** Folyó évi ápril hó 10-én vezeti oltárhoz Petrosényben Gostisa Ferenc, Pit-tini Anna kisasszonyt Aninoszáról.

— **Márczius 15-ének megünneplésére** úgy Petrosényben, mint Lupényben előkészületeket tesz mindkét község hazafias közönsége.

— **A radna-lippai Maros vashíd** dolga a megvalósuláshoz közeledik. Ugyanis a kereskedelmi miniszter leíratot intézett az aradi állam-építészeti hivatalhoz, a melyben utasítja azt, hogy a radna-lippai hídra sürgősen terveket készítsen s azt márczius 31-éig hozzá terjeszse föl: addig is, a míg az új híd felépül, fából egy ideiglenes hidat építsenek. Az új vashidnak négy, egyenkint 45 méter hosszú nyílása lesz: a költségei alig fognak tenni többet százezer forintnál, mert a híd-fők a régiek maradnak. Az új híd építését előreláthatólag még az idén be is fejezik.

— **Építkezési munkálatok az államvasutak piski—petrosényi vonalán.** A magyar kir. államvasutak piski—petrosényi vonalán többrendbeli építkezést tettek folyamatba a szállítóképesség fokozása céljából. Ezen munkák összege 1.060.000 forintba rug a kereskedelemügyi miniszter által helyben hagyott program szerint. Az 1897 és 1898 években egyenkint négyszáznégyszázezer forintot használtak fel. 1899-ben még 260.000 ft értékű munka vár elvégzésre. Ezek közt befejezik a bajesdi, livádiai és bóli-barlangi kiterő állomások építését, valamint a banicai és petrosényi állomások bővítését, végre Merisoron még egy kiterő állomást építenek. Ezzel a megállapított munkasorrend befejezést nyer. A fogantatásitandó nagyarányú építkezések igazolják, hogy a közlekedési kormány tudatával bír azon nagy mérvű forgalomnak, melynek közvetítését a piskii—petrosényi vonalszakasz eszközli. Ez a forgalom nagy befolyással van különösen Petrosény haladására; abban pedig, hogy a magas kormány figyelme Petrosényre és vidékére irányított, Márk Károly aradi m. á. v. ültelvezetőnek elismerést érdemlő és hálára kötelező érdeme van.

— **Villamosság a napsugarakból.** Kauffmann német fizikus a napsugarakat direkt villamos áramlásba hozta a minapában. Két fényesre esiszolt rézlapot állított egymással szembe és ezeket egy drótszállal összekapcsolta. Mikor a napsugarak ráestek a két lemezre, a drótszállban gyöngye villamos áram indult meg. Kauffmann kísérleteinek még gyakorlati haszna nincs, de ha egykor ezt a kis kísérletet sikerül a nagy ipar gépeinek a hajtására fölhasználni, akkor többé nem kell gondoskodni arról, hogy a bányák mélyéből szénét szedjünk ki, mert gépeinket a nap fogja hajtani. Ebből megérthető az a nagy buzgalom is, amelylyel a német szakkörök Kauffmann találmányát fölkarolták és tökéletesítésén dolgoznak.

— **Helyreigazítás.** Lapunk legutóbbi számában említést tettünk a Prokopp-féle vendéglőben mult hó 18-án megtartott s minden tekintetben fényesen sikerült „heringestély“-ről, melyet nem a bányatisztikar — miként közöltük, — hanem a petrosényi Casino vigalmi

bizottsága rendezett. Erre vonatkozó közleményünket készséggel helyreigazítjuk.

— **A demsusi kasszarablás.** Említettük lapunk f. évi 3-ik számában, hogy a demsusi közpénztárt még a múlt év utóján kirabolták. A közleményt olyan forrásból merítettük, melynek megbízhatóságához kétely nem fér, mindazonáltal fentartással közöltük, a mi abból is kitűnik, hogy a sikkasztás eshetőségét sem tekintettük kizártnak. Természetesen a rendelkezésre álló értesítés alapján. Az esettel kapcsolatba hozott Rácz Ámos ottani jegyző neve is, kinek nyilatkozatát minden észrevétel nélkül közöltük lapunk f. é. 7-ik számában. A szenzáció kedvéért nem hajhászunk a híreket, de a jelen esetben a hírlapírói kötelesség elől nem térhettünk ki, annál is inkább, mert a rendelkezésre állott adatokat teljes hitehirdemlőknek kellett tekinteni. A későbbi fejlemények azonban beigazolták, hogy Rácz Ámos neve helytelenül hozott kapcsolatba ezen ügygyel, — aminek igazán örvendünk; mert éber és ügyes csendőrségünk kiderítette, hogy a sikkasztás lehetősége is ki van zárva, amennyiben a kasszarablók: Kucserák István és Deák András demsusi kocsisok, továbbá Moldován Maricza a demsusi körjegyző főzónője; kézrekerített tettesek beismerték, hogy a rablást ők követték el s mint ilyenek a hátszegi kir. járásbíróság bürtömben várják megérdemelt büntetésüket, a mire annál inkább reá szolgáltak, mert egy tiszta jellemű köztisztviselőt — bár rövid időre is — kompromittáló gyausításnak tettek ki úgy fellettes hatósága, mint a közönség előtt, kik előtt teljesen rehabilitálva tisztán áll.

— **Az emberek karakterizálása.** Eddig Lavater vállalkozott arra a feladatra, hogy az arcz jellegéből az emberek jellemét megállapítsa. Az ő teóriája elfogadott szabálynak tekintett. A szép arcokat is ő osztályozta s szépségét őrzi a kitaláló a kritikus. Tagadhatlan, hogy az emberismeret az arcz közös vonásaiból, azonos tulajdonságokra következtetést vonhat le, de mert nincs szabály kivétel nélkül, de mérvado szabályt felállítani nem lehet. „A hány fej, annyi gondolkodás”, a hány ember, annyi egyéni tulajdonság. Akadt mégis egy bátor felfedező, a ki azt vitatja, hogy minden ember egy bizonyos hangra van stimulva. John Klesley ur az a tudományos amerikai férfi, a ki legújabbban azt a felfedezést tette, hogy minden ember egy hangra van hangolva. Így vannak *c* emberek, *d* emberek, *f* emberek és *eis* emberek. A chicagói Brand aztán tovább fejlesztette ezt a rendszert. Szerinte a *c* emberek nagyon kedves társalgásuak és szeretetreméltók. A *d* emberek folyton reményességben élnek. Az *e* ember szangvinikus; az *f* ember komoly, szigorú természet; a *g* ember önző, uralomra vágyó, az *e* ember ideges és pathetikus; a *h*-ember erélytelen. Még soha elő nem fordult. — Brand szerint — hogy a *h*-ember hős, vagy az *f*-ember könyelmi lett volna. — Most már csak az hiányzik, hogy a zongorahangolás mintájára felfaltalják az emberhangolást. Így aztán az ideges *a* ember egyszerűen *c*-re hangolhatná magát, s ha valami / ember teljesen elvesztén minden reményét, elmenne a hangolóhoz, s átlépne a folyton reménykedő *d* emberek csoportjába. Szóval hasznos találmány a Brand uré, csak hogy nincs egészen megcsinálva.

— **A halál órája.** A statisztika, mely minden téren kutat, foglalkozott azzal a kérdéssel is, hogy melyik órájában a napnak szokott az ember meghalni? A párisi Journal de Médecine

erre a kérdésre nagyon eltérő válaszokat ad. Egy glasgowi orvos észrevétele szerint az ember a legtöbb esetben reggel 6 órakor szokott meghalni és ezt az állítását 15.000 példával erősíti. Dr. Beadles szerint a férfiak és nők nem egy időben halnak meg. Mig a férfiakat az ő nézete szerint reggel öt és hét óra közt szokta elragadni a halál, a nők rendszerint este halnak meg. Dr. Schneider berlini orvos ezzel szemben 57.000 esetet hoz föl arra nézve, hogy a halál órája mind a két nemnél reggel öt és hét között van. No ennek az orvos urnak a pácienseit nem kell irigyelni! Dr. Roseri olasz orvos szerint az emberek délután szeretnek a lét gyönyöreitől megválni. A párisi Salpetrière kórházban azt tapasztalták, hogy a nap minden órájában fordulnak elő halálozások; legkisebb számban este hét és tizenegy óra között.

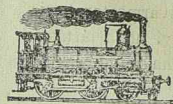
— **Az esőernyő kora.** A cilinder százéves jubeluma, melyet nemrég ünnepeltek meg, arra indított bizonyos kutatókat, hogy az esernyő korát is megállapítsák. Az e téren folyamatba tett kutatások sok kívánni valót hagytak hátra, egy azonban bizonyos, hogy az esernyő kora a száz évet meghaladja. Már a mikor XVI. Lajos király Varennesbe szökött, egy esernyő esett ki a kocsiából, melyet a járókelők fölszedtek és a község házára vittek. Ez a történelmi beesü paruplé, mely ma egy földbirtokos tulajdona, meglehetősen nagy, kissé otromba butodarab, kék selymébe rózsaszín sáv van beleszőve és botja, melyen nincs semmi díszítés, aranyozott bronzból készült. A nevezetes esőernyő ma is durva szürke vászon huzatában van. Ezentul az esőernyő eredete meglehetősen homályos. Némelyek szerint 1680-ban találták fel, de már egy 1673-ban felvett királyi leltár tizenegy különféle színű tafotával és három viaszkos vászonnal bevont esőernyőről tesz említést, melyeknek kétségtelenül az volt a rendeltetése, hogy az esővel dacoljanak.

— **Orosz közmondások.** A hogy a kötelet huzzuk, úgy szólnak a harangok. — Mikor a szűnyög a zugó harangon ül, azt képzei, hogy ő a harangozó. — Nem azért nyírják le juh gyapját, hogy abból kabátot csináljanak neki.

— Idővel a makkból cserfa lesz. — Mikor a madarak repülését diesérjük, a kaesa fejét rázza. — Csak akkor tedd az új kőcset a guzsalyra, mikor a régi már meg van fonyva. — Nem a kéreg kedvéért vagdosza a harkály a fát. — Derekasán evezünk, szolt a légy a révészhez mikor a csónak parthoz ért. — A kilenczedik héj is még a hagymához tartozik. — Szilárd a halál, ingatag az élet. — Még egy nagy vírágból sem lehet koszorút fenni. — A hol söpörni kell, ott seprő is akad. — Egészségesnek jobban izlik a posványviz, mint a betegnek a bor. — Száz borsóból is csak kis étel lesz.

— **Az Osztr. Elemi Biztosító Részvénytársaság.** mely Bécsben 1897-ben nagyiparosok által 4 millió korona teljesen befizetett alapítókével alakult, működését Magyarországra is kiterjesztette és „Osztr. Elemi Biztosító Részvénytársaság Magyarországi Fiókgazgatósága.” czég alatt Budapesten (V., Sas-utca 13.) képviselőiséget létesített, melynek tagjai Dr. Matlekovits Sándor ur val. bels. titk. tanácsos, a társaság igazgató tanácsosa stb. és Sebestyén Henrik ur. Az új képviselőiség működését már megkezdte és egyelőre a tűzbiztosítási ágazatot cultiválja. A társaság hivatásának tartja, hogy egy a gazdalkodóknak, mint a gyárak, iparosok és kereskedők érdekeit a biztosítási terén a lehető leghatásosabban felkarolja, mit ugy mérsé-

kelt díjak kiszabásával, mint a károk felvételénél szem előtt tartandó kifogástalan méltanyossággal annál is inkább elérni vél, minthogy a társaság e tekintetben más biztosító vállalatokkal szemben semmiféle kötelezettségben nem áll.

VASUTI MENETREND.

Pétrosényből indul Piski felé:

éjjel 12⁰¹, reggel 7³¹, d. e. 11³⁹, d. u. 5⁰⁵, s Piskire érkezik: reggel 4²⁵, d. e. 11⁴⁷, d. u. 3⁴⁵, este 8²⁹.

Piskiről indul Arad Budapest felé:

d. u. 4¹², este 10³⁵, (Aradig) reggel 6⁰⁵, d. u. 10^{0*}, s Budapestre érkezik: reggel 6¹⁰, este 7²⁰, este 9^{40*}.

Piskiről indul Vajda-Hunyad felé:

reggel 6¹⁵, d. e. 11⁵³, d. u. 4²⁵, este 10²⁸.

Vajda-Hunyadról Piski felé:

reggel 4⁴⁸, d. e. 10²⁵, d. u. 2⁵⁵, este 8³⁴.

Piskiről indul Tövis felé:

d. u. 3¹³, (Gyula-Fehérvár) este 9²⁴, reggel 5⁴⁶, d. e. 11¹¹.

Tövisről indul Kolozsvár felé:

d. u. 1⁵⁵, este 8^{06*}, éjjel 1¹⁷, reggel 3³⁸, 3^{38*} (közvetlen Budapestre.)

Pétrosényből indul Lupény felé:

reggel 5¹⁴, d. e. 10²⁰, d. u. 4¹².

Lupényből indul Pétrosény felé:

este 7¹⁵, reggel 7⁵⁰, d. u. 3²¹, s Pétrosénybe érkezik este 8⁴⁰, d. e. 9¹⁵, d. u. 4⁵¹.

Piskiről indul Pétrosény felé:

reggel 6¹⁰, d. e. 11⁴⁸, d. u. 4⁰⁰, éjjel 11⁰⁰, Pétrosénybe érkezik d. e. 9⁵⁵, d. u. 3⁵⁷, este 8⁴⁷, reggel 4³⁰.

A *gal jelöltek gyorsvonatokat.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óralánc 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi szolingeni gyártmány, sok kitüntetéssel, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségektől megment. Tartós és pénzt megtakarító.

Darabja 3 frt.

A penge ***csillagos acélból és a többi részei alpacéból vannak.

Egy külön penge hozzá 1 frt.

Megrendelhető:

22-26

POLLÁK SÁNDOR főbizománysnál
Budapest, V. ker., Kálmán-utca 15.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

Nomatott Figuli Antal gyorsajtaján.